

Aan
Minister van Financiën van Curaçao

Contactpersoon	Telefoonnummer
Jacob de Glee (Cft)	+5999 461 9081
Datum	E-mail
17 augustus 2011	info@cft.an
Ons kenmerk	Uw kenmerk
Cft 201100698	
Pagina	Bijlagen
1/13	-

Onderwerp
Advies conceptontwerpbegroting 2012 Curacao

Geachte heer Jamaloodin,

Op 28 juli 2011 heeft het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de conceptontwerpbegroting 2012 van Curaçao voor advies ontvangen. Het College is verheugd dat het de conceptontwerpbegroting in een vroegtijdig stadium heeft ontvangen. Op deze wijze wordt het College in staat gesteld om de begroting te beoordelen alvorens deze aan de Staten ter behandeling wordt aangeboden. De Staten kunnen zodoende kennisnemen van het oordeel van het College over de conceptontwerpbegroting 2012 en deze in hun oordeel laten meewegen.

Gevolgde procedure

Het aan het College gevraagde advies betreft een advies conform artikel 11.1 van de Rijkswet Financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rijkswet); dat wil zeggen een advies op verzoek van het bestuur. Dit betekent dat dit advies geen consequenties kent zoals beschreven in artikel 12 t/m 14 Rijkswet. Het definitieve advies conform artikel 12 van de Rijkswet volgt als de begroting is vastgesteld.

Een advies op grond van artikel 11.1 is bedoeld om duidelijk te maken in hoeverre de ontwerpbegroting aan de eisen van de Rijkswet voldoet. Dit stelt het bestuur in de gelegenheid zo nodig met wijzigingsvoorstellen te komen waardoor een door de staten vast te stellen begroting alsnog zou kunnen voldoen aan de criteria van de Rijkswet.

Oordeel

Het College oordeelt negatief over de voorliggende conceptontwerpbegroting, met in achtneming van bovenstaande overwegingen. Het College signaleert dat de meerjarige houdbaarheid van de conceptontwerpbegroting afhankelijk is van het doorvoeren van een groot aantal uitgavenbeperkende en inkomstenverhogende maatregelen. Het College is bezorgd over het gebrek aan regie en voortvarendheid waarmee de uitvoering van deze voornemens ter hand wordt genomen. Als de maatregelen nog in 2012 hun volle budgettaire beslag moeten krijgen, dan zal het bestuur in de komende vier weken (dus medio september) tot besluitvorming over moeten gaan en tot het eind van het jaar de nodige wetgevingsprocessen moeten afronden opdat de implementatie per 1 januari 2012 volwaardig van start kan gaan.

Ten tijde van de begrotingsvoorbereiding 2010 en 2011, alsmede in zijn reactie op de diverse rapportages gedurende de uitvoering van de begroting, heeft het College het risico dat besluitvorming niet (tijdig) plaatsvindt gesignaleerd, zonder dat de reeds geruime tijd klaarliggende maatregelen in behandeling zijn genomen. De optredende besparingsverliezen konden steeds door incidentele meevallers gedekt worden. Voor 2012 en verder zullen zich eerder tegen- dan meevallers voordoen, vanwege de grote risico's op het terrein van de economische groei, de pensioenen, de zorg en het onderwijs. Het College is van mening dat een toetsing van de conceptontwerpbegroting aan de normen van artikel 15, gecombineerd met artikel 17 lid 1 en 2, op dit moment niet anders dan tot een negatief advies kan leiden.

In de periode tussen de indiening bij de Staten van de ontwerpbegroting 2012 en de uiteindelijke advisering conform artikel 12, zal het College de voortgang van de besluitvorming en vaststelling nauwlettend volgen. Bij een voortvarend handelen van het bestuur, waarbij de besluiten genomen zijn zoals nader beschreven in dit advies, zal het College tot een nader advies kunnen komen.

Toelichting

1. Inleiding

Het College heeft kennis genomen van de conceptontwerpbegroting welke u voornemens bent te versturen naar de Staten. Het College complimenteert u met de tijdigheid en volledigheid van de ingediende stukken. Met nadruk wil het College zijn instemming geven aan de in de Nota van Financiën gememoreerde naleving van de budgetdiscipline. Alle beleidsvoornemens dienen inderdaad op hun financiële c.q. budgettaire implicaties te worden getoetst, alvorens daarover besluitvorming kan plaats vinden. In dat verband is het van belang dat de vele politieke toezeggingen die in de media plaatsvinden, zonder dat er een basis in de begroting voor aanwezig is, teruggedrongen worden. Budgetdiscipline wil echter ook zeggen dat voorgenomen beleidsmaatregelen uit de begroting ook daadwerkelijk plaatsvinden.

De Nota van Financiën geeft daarnaast een beschouwing over de ontwikkeling van de wereldeconomie en de gevolgen van de mondiale crisis op de economie van het land Curaçao. De ontwikkelingen op de beurzen in de afgelopen weken hebben duidelijk gemaakt dat de constatering in de Nota dat het herstel met grote onzekerheden omgeven, een terechte is. De mondiale crisis is nog niet voorbij en Curaçao is absoluut niet immuun voor deze crisis.

Het herstel dat in de Nota geconstateerd wordt en waarop de conceptontwerpbegroting gebaseerd is, is erg onzeker. De uitgangspunten voor 2011 zullen neerwaarts bijgesteld moeten worden, wat een structurele doorwerking heeft op latere jaren. Ook een groei van 0,6% voor 2012 en verder acht het College op dit moment ambitieus. Mogelijke tegenvallende ramingen zullen in volgende versies van de begroting de ontvangstenkant van de begroting onder druk zetten en noodzaken tot verdere besparingen.

Tegelijk met de mondiale economische crisis wordt Curaçao geconfronteerd met de eveneens mondiaal optredende vergrijzing. Vergrijzing heeft gevolgen voor de pensioenlasten en de zorgkosten voor huidige en toekomstige generaties. De vergrijzing verhevigt de toch al precaire situatie van de sociale fondsen en betekent een extra budgettair risico zonder snel en accuraat beleid.

2. Maatregelen

Het College heeft grote zorgen omtrent de meerjarige houdbaarheid van de begroting van Curaçao. Deze houdbaarheid is sterk afhankelijk van het doorvoeren en implementeren van voorgenomen maatregelen op vooral de terreinen Gezondheidszorg, Onderwijs en de Pensioenen. Deze maatregelen zijn in 2009 reeds voorgenomen en vervolgens verwerkt in de begroting, maar een flink aantal daarvan is om diverse redenen tot op heden niet gerealiseerd. De besparingsverliezen die daarmee gepaard gaan zijn steeds door middel van incidentele meevallers opgevangen. Zo is recent nog (voorstel voor 2^e suppletoire begroting 2011) een deel van de in 2010 incidenteel ontvangen middelen uit de Belasting Regeling van het Koninkrijk ingezet ter dekking van de besparingsverliezen in 2011. Het College betreurt het dat deze incidentele middelen hierdoor niet beschikbaar zijn gekomen zijn voor het versterken van de economie van Curaçao. Tevens heeft deze incidentele meevaller de aandacht afgeleid van de noodzaak om de ontwikkeling van de overheidsfinanciën om te buigen in een meer houdbare richting.

Het College heeft in zijn adviezen altijd aangedrongen op een sterke regie op de uitvoering van de maatregelen. Ondanks de toezeggingen in het voorjaar dat implementatie snel plaats zou vinden, moet het College toch signaleren dat er geen voortgang geboekt is. Uit de 1^e kwartaalrapportage 2011 blijkt dat van de taakstelling in 2010 van ANG 24 miljoen, slechts ANG 11 miljoen is gerealiseerd (de herstructurering Cure en een deel van de Casinoheffingen). In de rapportage wordt de zorg uitgesproken dat ook in 2011 de volledige taakstelling niet zal worden gerealiseerd. De 2^e suppletoire begroting 2011 geeft aan dat deze zorg terecht was. Uit onderstaande tabel blijkt dat het totaal van de beoogde besparingen in de periode 2012-2015 vergelijkbaar is met het saldo op de Gewone Dienst (inclusief reservedotaties). Het niet (volledig) realiseren van de maatregelen zal (onder overigens gelijkblijvende omstandigheden) leiden tot een tekort op de Gewone Dienst, hetgeen in strijd is met de bepalingen in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rijkswet). Voor zover het saldo op de gewone dienst geoormerkt is voor nieuw beleid, komt dit nieuwe beleid (b.v. de bouw van een nieuw ziekenhuis) in gevaar als de in de begroting opgenomen besparingen niet optreden vanwege achterblijvende besluitvorming en implementatie.

Zeker gezien de overige risico's op de begroting van Curaçao meent het College dat dit scenario door doortastend optreden vermeden dient te worden.

Om het volle geraamde budgettaire effect van onderstaande, in de begroting opgenomen maatregelen te halen, is het noodzakelijk dat zij per 1 januari a.s. in werking treden. Niet voor alle maatregelen is wetgeving noodzakelijk. Zeker voor die onderdelen waar wel wetgeving voor noodzakelijk is, geldt dat de termijn van vier maanden die resteert tot 1 januari buitengewoon beperkt is. Dit betekent dat de maatregelen medio september in de Raad van Ministers behandeld moeten worden en vervolgens, na advisering door de Raad van Advies en in voorkomend geval de Sociaal Economische Raad, aan de Staten aangeboden moeten worden en behandeld moeten worden. Alleen dan zou de voorliggende conceptontwerpbegroting uitvoerbaar zijn en voldoen aan de normen die genoemd zijn in artikel 15 van de Rijkswet. Het College is van mening dat actie geboden is en reeds lang voorgenomen beleid nu in uitvoering genomen moet worden. Aangezien op dit moment geconcludeerd moet worden dat deze voortvarendheid ontbreekt, oordeelt het College dat de voorliggende conceptontwerpbegroting geen volledige weergave is van de verwachtingen. Het College is van mening dat uitgavenverlagende dan wel inkomstenverhogende maatregelen alleen kunnen worden opgenomen wanneer voldoende zeker is dat deze ook tot de gewenste (budgettaire) uitkomsten leiden. Daarom vraagt het College om uiterlijk 1 september aanstaande een tijdsplanning te overleggen waaruit blijkt wat de planning is om de Staten in staat te stellen nog dit jaar een uitspraak te doen over de maatregelen.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo GD		50,8	44,2	28,9	28,9	28,9
<i>reservedotaties¹</i>			9,6	13,9	22,3	18,1
<i>Maatregelen²</i>						
Casinoheffingen	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Kosten geneesmiddelen	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6
Herstructurering Cure / Basisverzekering	7,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
GMSB		PM	PM	PM	PM	PM
Studiefinanciering		8,0	9,0	10,0	10,0	10,0
Wega di Number		5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Lotto		PM	PM	PM	PM	PM
Kasregisters		PM	PM	PM	PM	PM
Totaal maatregelen	23,6	47,6	48,6	49,6	49,6	49,6

Belastingplan

Onlangs is het nieuwe belastingplan gepresenteerd. Dit plan voorziet in een verschuiving van directe naar indirecte belastingen. Bovendien worden de uitkeringen voor de minstvermogenden verhoogd ter compensatie van de gestegen lasten, vooral als gevolg van de stijging van de Omzetbelasting (OB) van 5 naar 6%.

¹ Het saldo op de Gewone Dienst is exact afgestemd op het gewenste saldo op de Kapitaaldienst. Dit wordt bewerkstelligd door jaarlijks gebruik te maken van een reservedotatie.

² Bron: 1e uitvoeringsrapportage 2011 (t/m 2013)

De Nota van Wijziging op de 1^e suppletoire begroting die een en ander formeel in de begroting moet verwerken is nog niet behandeld en goedgekeurd door de Staten. De budgettaire effecten van het belastingplan zijn wel reeds vertaald in de nu voorliggende conceptontwerpbegroting. Als onderdelen van het Belastingplan niet doorgevoerd worden, ontstaat een probleem met de dekking. Aanpassing van andere onderdelen is dan noodzakelijk om budgetneutraliteit te behouden.

Dividenden

In de begroting is een structurele opbrengst opgenomen uit hoofde van dividenden van ANG 25 miljoen. In 2010 is echter geen dividend ontvangen. Uit de 2^e suppletoire begroting 2011 blijkt dat de verwachting is dat ook in 2011 geen dividend wordt ontvangen (gederfde opbrengst wordt gedekt door een deel van de BRK-middelen). Mocht dit de komende jaren wederom problematisch blijken dan slaat dit een groot gat in de begroting. De SOAB heeft destijds, in opdracht van het eilandgebied Curaçao, onderzoek gedaan naar de mogelijke opbrengst van dividenden vanuit de overheidsbedrijven. Op basis hiervan is het bedrag van ANG 25 miljoen tot stand gekomen. Blijkbaar hebben de eerder geformuleerde uitgangspunten niet geleid tot dividendbetalingen. Het College vraagt zich af waarom dat niet het geval is geweest en of de situatie zodanig gewijzigd is dat realisering van de taakstelling in 2012 wel realistisch is. Dit mede in het licht van hetgeen het College constateert omtrent de financiële situatie bij sommige overheidsbedrijven en de minder gunstige ontwikkeling van de Curaçaose economie in het algemeen. Afhankelijk van een nadere analyse zullen deze inkomsten nogmaals beoordeeld worden.

Personeelslasten

Onlangs zou zijn gebleken dat er momenteel meer mensen werkzaam zijn voor de overheid dan was begroot. Dit zou kunnen leiden tot een extra budgettair beslag van ANG 20 miljoen. Daarnaast lopen er nog talloze bezwaren van ambtenaren tegen hun plaatsing, welke mogelijk ook nog tot extra budgettaire lasten leiden. Beheersing van de personeelsuitgaven is een zeer wezenlijk aspect van beheersbare overheidsfinanciën. Het College geeft in overweging om voorafgaand toezicht door de minister van Financiën in te stellen en het op orde brengen van de (personeels)administratie hoge prioriteit te geven en de nodige acties te ondernemen opdat de budgettaire resultaten, zoals verankerd in de door de Staten vastgestelde begroting voor het jaar 2011 alsnog te realiseren.

Fondsposities

Het College heeft grote zorgen omtrent de financiële ontwikkeling van de sociale zekerheidsfondsen. Er lijken grotere tekorten te bestaan dan werd voorzien, tegelijkertijd wordt in de begroting of in de meerjarencijfers niet uitgegaan van een hogere premiestelling. Impliciet wordt er dus blijkbaar vanuit gegaan dat er maatregelen genomen worden die de tekorten dekken. Bij de advisering omtrent de begroting 2011 heeft het College reeds vragen gesteld bij de ontwikkeling van deze fondsen (brief van 3 november 2010, kenmerk Cft 2010/2332).

Het College heeft daarbij de volgende vragen gesteld:

- Streeft de overheid ernaar om de fondsen in de toekomst kostendekkend te laten zijn en, zo ja, op welke wijze?
- Op welke wijze komen de begroting en de daaruit afgeleide dekkingbehoefte tot stand?
- Is er sprake van normvermogens voor deze fondsen?

Tot op heden heeft het College nog geen antwoord op deze vragen ontvangen, terwijl de financiële situatie de afgelopen periode verslechterd is. In het licht van de omvangrijke groei van de zorguitgaven en de pensioenen (zie hieronder), acht het College het noodzakelijk dat er zeer binnenkort antwoord gegeven wordt op bovenstaande vragen en dat het Land Curaçao daar de beleidsmatige consequenties uit trekt. Wetgeving over de pensioenen (pensioengerechtigde leeftijd, invoering middelloonstelsel e.d.) is reeds geruime tijd in voorbereiding, voortvarendheid is nu geboden. Net als bij de eerder genoemde maatregelen vraagt het College om het overleggen van een tijdsplanning (uiterlijk 1 september aanstaande) waaruit blijkt wat de planning is om de Staten in staat te stellen nog dit jaar een uitspraak te doen over de maatregelen in de pensioensfeer.

3. Voorwaarden voor een positieve beoordeling

Aan het verkrijgen van een positieve beoordeling conform artikel 12 Rijkswet verbindt het College de volgende voorwaarden:

1. In de periode tussen nu en 1 januari 2012 zullen nieuwe ramingen van de economische groei beschikbaar gesteld worden door de Centrale Bank voor Curaçao en Sint Maarten. Het College voorziet een lagere groeiraming, welke als nieuwe basis voor de ontwerpbegroting genomen zal moeten worden.
2. De hierboven genoemde maatregelen, of maatregelen met een vergelijkbaar meerjarig budgettair effect, zullen onmiddellijk in behandeling genomen moeten worden zodat implementatie in januari 2012 plaats kan vinden. Het College vraagt daarbij om uiterlijk 1 september aanstaande een tijdsplanning te overleggen waaruit blijkt wat de planning is om de Staten in staat te stellen nog dit jaar een uitspraak te doen over de maatregelen. Onderdeel hiervan vormen ook de voornemens tot het beheersbaar maken van de pensioenlasten.
3. Het momenteel in de Staten voorliggende Belastingplan dient minimaal budgetneutraal te blijven. Dat wil zeggen dat eventueel wegvallende dekkingmaatregelen vervangen worden door een alternatieve dekking of door minder verlaging van tarieven. De uitgangspunten ten grondslag liggende aan de projecties dienen op actualiteit (zie punt 1) te worden getoetst. De 2^e uitvoeringsrapportage 2011 zal hier een indicatie voor moeten zijn.
4. Ter wille van een goedkeuring van de opgenomen ANG 25 miljoen aan dividendinkomsten, verzoekt het College om een nadere analyse van het

dividendbeleid en de redenen waarom dit beleid tot op heden niet tot de verwachte budgettaire resultaten heeft geleid. Tevens verwacht het College een overzicht van de stappen die genomen worden om per 2012 de taakstellende ontvangsten van ANG 25 miljoen te realiseren. Mochten de ontvangsten inderdaad niet realistisch zijn, dan ontvangt het College graag een alternatieve dekking.

5. Er moet duidelijkheid komen over de personeelslasten en een analyse dat de in de begroting opgenomen lasten ook inderdaad realistisch zijn. Daartoe ontvangt het College, uiterlijk 1 september aanstaande, graag een (hernieuwd) meerjarig overzicht per ministerie van de formatie, de bezetting en de vacatures.
6. Als voorwaarde voor een positieve beoordeling vraagt het College voor 15 december aanstaande een analyse hoe de regering de problematiek van de sociale zekerheids- en zorgfondsen beziet en een plan van aanpak richting de oplossing van de vermogenstekorten van deze fondsen en de meerjarige vergrijzingsproblematiek.

4. Overige risico's

De bezorgdheid van het College over de houdbaarheid van de (meerjarige) begroting, wordt niet alleen veroorzaakt door het achterwege blijven van een groot aantal maatregelen die reeds een aantal jaren in de begroting zijn opgenomen. Er is ook overigens sprake van grote risico's voor de overheidsbegroting. Hieronder wordt een aantal van de belangrijkste besproken.

Geraamde economische groei

In de conceptontwerpbegroting wordt uitgegaan van een reële groei van 0,6%. Het ministerie van economische ontwikkeling gaat in zijn basisscenario uit van een groei van 0,3%. Aanvullende beleidsmaatregelen zijn nodig om tot een hogere groeiraming te komen. In de ogen van het College is het niet waarschijnlijk dat de economische effecten van de voorliggende begroting van dien aard zijn dat een verdubbeling van de groei te verwachten is. Bovendien is de volatiliteit van de wereldeconomie op dit moment zodanig, dat eerder neerwaartse dan opwaartse ontwikkelingen te verwachten zijn.

Budgetdiscipline

In een periode waarin de economische ontwikkelingen onzeker zijn, is het nog belangrijker dan anders dat de overheid een betrouwbaar en standvastig beleid voert. Het College wordt op dit moment veelvuldig geconfronteerd met uitgavenvoornemens en beleidswensen van (leden van) de regering waarvoor geen financiële basis in de begroting aanwezig is.

Pensioenen

Naast bovengenoemde risico's blijft ook de implementatie van voorgenomen beleid op het terrein van de pensioenen achterwege. Wereldwijd hebben samenlevingen te maken met toenemende vergrijzing, zo ook Curaçao. Als gevolg hiervan, en als gevolg van lage rendementen op beleggingen van pensioenfondsen, staat de dekkingsgraad van het pensioenfonds voor overheidspersoneel onder druk. Dit leidt onvermijdelijk tot een

stijging van de pensioenpremie met alle (budgettaire) gevolgen voor de overheid van dien. Daarnaast valt uit de risicoanalyse bij de 1^e uitvoeringsrapportage 2011 op te maken dat is becijferd dat het AOV-fonds, bij ongewijzigd beleid over 20 jaar een tekort van ANG 4 miljard zal kennen. Maatregelen zijn dus nodig en deze zijn reeds lang in voorbereiding. Het gaat daarbij om de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd van 60 naar 65 jaar en het overstappen van een eindloonstelsel naar een middelloonstelsel. Wat echter voor de eerder genoemde maatregelen geldt, geldt ook voor deze. Ze moeten wel ingevoerd worden om het beoogde effect te sorteren.

Overheidsbedrijven

Het College heeft reeds meermalen zijn zorg uitgesproken over de mogelijke risico's voor de overheid als gevolg van de precaire financiële situatie bij (sommige) overheidsbedrijven. Zeker als het gaat om cruciale voorzieningen voor de samenleving. Zo zijn in de 2^e supplettoire begroting middelen gereserveerd voor de aanschaf van nieuwe bussen voor Autobus Bedrijf Curaçao (ABC). De financiële situatie bij sommige bedrijven wordt onder druk gezet doordat de tariefstelling niet altijd een gezonde exploitatie garandeert. De inkomenspolitieke doelstellingen dienen primair langs andere wegen gerealiseerd te worden waarbij de bedrijfseconomische gezondheid van een onderneming niet in het geding is. De inkomenspolitieke doelstellingen kunnen bijvoorbeeld beter en goedkoper gerealiseerd worden doordat de effecten van het huidige beleid ook ten goede komen aan de hoge inkomens. Het is niet aan het College om hierover aanbevelingen doen, maar de budgettaire risico's voor de overheidsbedrijven nopen in de ogen van het College wel tot een herbezinning.

Achterstallig onderhoud

Er is in het verleden te weinig geïnvesteerd in (groot) onderhoud van scholen, overheidsgebouwen en infrastructuur, met als gevolg dat er sprake is van grote achterstanden. De doorlichting op Onderwijs bijvoorbeeld spreekt over bedragen van ANG 100 miljoen. Door het niet tijdig voorzien in onderhoud lopen de kosten in toekomst alleen maar op. De soms extreme weersomstandigheden verergeren dit alleen maar. In dat kader adviseert het College om integrale meerjarige onderhoudsplannen op te stellen en daar de benodigde financiële middelen voor te reserveren.

Uit de risicoanalyse die in de 1^e uitvoeringsrapportage is opgenomen blijkt dat er nog vele andere risico's zijn die gevolgen kunnen hebben voor de begroting.

Tot slot

Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de begroting 2012 van Curaçao, ook meerjarig, alleen aan de Rijkswet zal voldoen als de inkomstenverhogende en uitgavenverlagende maatregelen, zoals begroot, daadwerkelijk in uitvoering worden gebracht en als wordt voorkomen dat de eerder gesignaleerde risico's zich voordoen. Het College heeft vaker zijn zorgen uitgesproken over de soliditeit van vooral de meerjarencijfers. In zijn brief van 27 juli 2011 heeft het College aangekondigd daar vanaf nu scherper op te zullen toezien.

Kenmerk
Cft 201100698
Blad
9/12

Het College oordeelt op dit moment negatief over de voorliggende conceptontwerpbegroting, omdat de voor de dekking van de begroting noodzakelijke maatregelen nog steeds niet in uitvoering zijn gebracht danwel niet uitvoeringsrijp zijn en dus dat daarmee de in de begroting gepresenteerde cijfers geen volledig beeld geven van de te verwachten uitgaven. Een mogelijk positief nader advies is afhankelijk van de in dit advies genoemde acties.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft gaarne bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Namens deze,
De secretaris van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

drs. C. van Nieuwamerongen

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
Secretaris Generaal van het Ministerie van Financiën

BIJLAGE

In deze bijlage wordt de begroting beoordeeld aan de hand van de financiële normen uit artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten.

De in de begroting en de meerjarige begroting opgenomen uitgaven op de gewone dienst worden gedekt door de ter dekking van die uitgaven opgenomen middelen.
De conceptontwerpbegroting zoals aangeboden kent een overschot op de Gewone Dienst van ANG 44 miljoen in 2012 en ANG 29 miljoen structureel. Zoals in de brief al uitvoerig is uiteengezet is dit saldo sterk afhankelijk van het daadwerkelijk uitvoeren van voorgenomen (en in de begroting) verwerkte maatregelen en het tegengaan van diverse grote en kleine risico's. Gezien de ervaringen in het recente verleden heeft het College grote zorgen omtrent de haalbaarheid daarvan.

De in de begroting en de meerjarige begroting opgenomen uitgaven op de kapitaaldienst worden gedekt door de ter dekking van die uitgaven opgenomen middelen, rekeninghoudend met de verwachte ontvangsten uit de opbrengst van geldleningen.

Het land Curaçao is voorsnog niet voornemens nieuwe leningen aan te gaan. De voorgenomen uitgaven op de kapitaaldienst worden gefinancierd door gecumuleerde afschrijvingen en door het overschot op de gewone dienst.

De rentelastnorm wordt niet overschreden.

Zoals bekend heeft de rentelastnorm betrekking op de gehele collectieve sector en niet alleen op de overheid in enge zin. Hierbij zijn twee zaken van belang. Allereerst dient bekend te zijn welke organisaties deel uitmaken van de collectieve sector. Daarnaast dienen van deze organisatie de inkomsten-, uitgaven-, tekort-, en schuld cijfers bekend te zijn. Met het opheffen van het land Nederlandse Antillen dient de collectieve sector van het Land te worden verdeeld over de erfgenamen. Dit impliceert dat de collectieve sector van het land Curaçao dient te worden vastgesteld (conform artikel 23 van de Rijkswet, tweejaarlijks). Dit dient te geschieden door de minister van BZK en het bestuur van Curaçao, na advies van het centraal bureau voor de statistiek van Curaçao in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek van Nederland. Daarnaast dient het centraal bureau voor de statistiek van Curaçao jaarlijks te rapporteren aan het bestuur van Curaçao over inkomsten-, uitgaven-, tekort-, en schuld cijfers van de collectieve sector. Hierbij adviseert het Nederlandse CBS. Het bestuur van Curaçao zendt de rapportage vervolgens binnen twee weken naar het Cft, waar deze wordt gebruikt bij de toetsing van de rentelastnorm.

Het bestuur van Curaçao heeft de Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB) gevraagd de collectieve sector van het land Curaçao in beeld te brengen. De SOAB heeft hier onlangs over gerapporteerd. Dit rapport dient verder te worden geformaliseerd langs de lijnen zoals hierboven geschetst. Hiertoe hebben betrokkenen onlangs een brief van het Cft ontvangen.

Zonder de vaststelling van de samenstelling van de collectieve sector en de bijbehorende rapportage over de inkomsten-, uitgaven-, tekort-, en schuld cijfers van

die collectieve sector, kan het Cft formeel de begroting niet toetsen aan de rentelastnorm. Het rapport van de SOAB bepaalt de rentelastnorm voor de collectieve sector op bijna ANG 109 miljoen. De rentelasten worden op ANG 50 miljoen geraamd. Derhalve blijven de rentelasten van de collectieve sector van Curaçao naar verwachting ruimschoots binnen de norm. Zeker wanneer in ogenschouw wordt genomen dat de overheid van Curaçao niet voornemens is nieuwe leningen aan te gaan.

In de begroting 2012 worden alleen de norm en de rentelasten van de overheid in enge zin gepresenteerd. In de toekomst zou het Cft graag zien dat de gepresenteerde cijfers betrekking hebben op de gehele collectieve sector, zodat de begroting 2012 ook daadwerkelijk getoetst kan worden aan de norm voor de rentelasten. De gepresenteerde rentelasten in de begroting (ANG 50,7 miljoen) wijken iets af van de rentelasten in het SOAB-rapport (ANG 49,4 miljoen). Dit heeft te maken met een raming voor het tijdelijk aantrekken van korte termijn middelen om tijdelijke liquiditeitstekorten te kunnen financieren.

Naast bovenstaande normen dienen de volgende aspecten tevens in de toetsing te worden betrokken.

- In de begroting en de meerjarige begroting zijn alle verwachte uitgaven en verwachte ontvangsten opgenomen;
- De in de begroting opgenomen ontvangsten en uitgaven worden toereikend toegelicht;
- De begroting is zodanig ingericht dat zij voldoet aan de criteria van ordelijkheid en controleerbaarheid.

Het Cft zijn geen uitgaven en/of ontvangsten bekend die niet in de begroting zijn opgenomen. Het is niet denkbeeldig dat uitgaven waarvan thans voorzien wordt dat ze niet gedaan hoeven te worden alsnog moeten worden gedaan danwel dat bepaalde ontvangsten die thans zijn voorzien alsnog niet zullen binnenkomen. Wanneer dat het geval is zal één en ander via een begrotingswijziging moeten worden verwerkt. Daarnaast kan uit de media worden opgemaakt dat met enige regelmaat ministers toezeggingen doen, danwel uitspraken doen, waarvan de budgettaire consequenties niet in de begroting zijn voorzien. Het Cft gaat ervan uit dat Curaçao beschikt over adequate regels budgetdiscipline waarbij dergelijke toezeggingen/uitspraken geen gestand worden gedaan eer dat deze voorzien zijn van adequate dekking en dat de minister van Financiën hier scherp op toeziet.

De memorie van toelichting gaat uitgebreid in op het beleid van de diverse ministeries en de daaronder ressorterende diensten. De koppeling tussen dit beleid en de opgenomen financiële middelen is echter moeilijk te leggen. Daarom kan moeilijk worden vastgesteld in hoeverre de opgenomen middelen toereikend zijn om de met het beleid beoogde doelstellingen te behalen. Hier zullen de komende jaren de nodige verbeterlagen dienen te worden gerealiseerd.

Kenmerk
Cft 201100698
Blad
13/13

Tot slot dient bij de begroting een uiteenzetting te worden verstrekt van de financiële toestand van het land. De Nota van Financiën geeft hiertoe een eerste aanzet. Hierin wordt de economische toekomsituatie geschetst van Curaçao alsmede van de voor Curaçao relevante economische blokken. Daarnaast wordt op hoofdlijnen de toestand van de overheidsfinanciën weergegeven. In de toekomst zal in onderling overleg bekeken worden welke elementen hier eventueel aan toegevoegd zouden kunnen worden.